

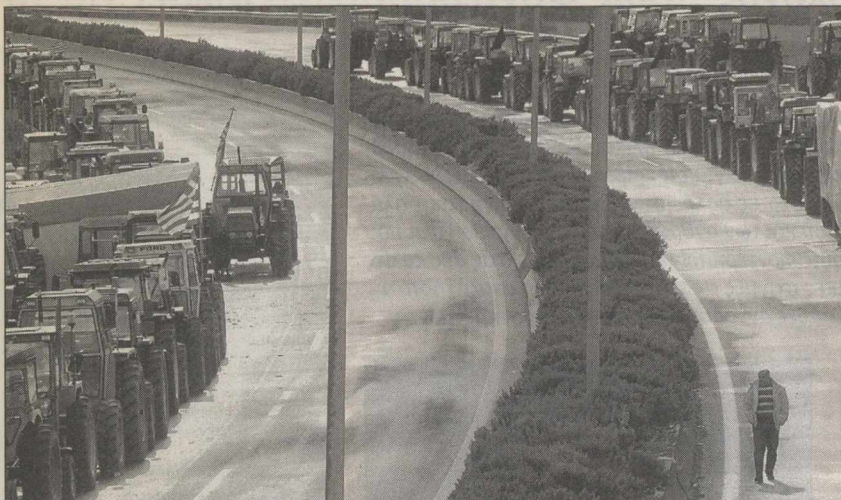
Η άγονη πορεία των αγροτών

ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑ

Την ώρα που όλος ο κόσμος προσδοκά αλλαγή σελίδας στις ΗΠΑ και σε ολόκληρο τον πλανήτη, στην Ελλάδα ζούμε άλλη μια εισβολή από το, πάντα παρόν, παρελθόν: οι αγρότες έβγαλαν τα τρακτέρ από τα χωράφια, κατέλαβαν τους δρόμους και έκοψαν την Ελλάδα στα δύο για να πιέσουν την κυβέρνηση να τους δώσει λεφτά. Σε ένα σχεδόν ετήσιο τελετουργικό, οι διαμαρτυρόμενοι αγρότες εμποδίζουν τις βιομηχανίες, τις επιχειρήσεις και τους αγρότες από άλλες περιοχές να μεταφέρουν τα προϊόντα τους στις αγορές της Ελλάδας και του εξωτερικού.

Η έφοδος δεν θα μπορούσε να έρθει σε χειρότερη στιγμή και είναι σίγουρο ότι θα έχει σοβαρές επιπτώσεις στην οικονομία και στην εικόνα της χώρας. Οι πρόσφατες εικόνες αναρχίας στο κέντρο της Αθήνας, η απαγωγή ενός κορυφαίου επιχειρηματία και η όλο πιο έντονη ανησυχία για το μέλλον της οικονομίας έχουν τραβήξει την προσοχή του υπόλοιπου κόσμου στα προβλήματά μας - με άμεσο αντίκτυπο στα επιτόκια που είμαστε αναγκασμένοι να πληρώσουμε για δάνεια. Όσο χειρότερα πάνε τα πράγματα τόσο πιο ακριβό γίνεται το χρήμα για εμάς.

Τώρα οι αγρότες αποδεικνύουν πάλι ότι είμαστε μια κοινωνία που δεν μπορεί να λύσει τα προβλήματά της. Όχι μόνο δεν μπορεί να συντονιστεί και να εκμεταλλευτεί τις αρετές της, αλλά απαρτίζεται από ομάδες οι οποίες έχουν μοναδικό στόχο το δικό

ΕΥΡΟΚΙΝΗΣΙΣ

τους συμφέρον σε βάρος της υπόλοιπης κοινωνίας. Και οι πολιτικοί μας - η εκάστοτε κυβέρνηση και τα κόμματα της αντιπολίτευσης - συντηρούν αυτήν την «ομαδοποίηση» επειδή τους προσφέρει πεδίο για εξαγορά ψήφων με ανεύθυνες υποσχέσεις και παροχές - είτε οι εξεγερμένοι είναι αγρότες είτε δημοτικοί υπάλληλοι είτε ναυτικοί. Τα δεχόμαστε αυτά σαν να είναι αποτέλεσμα κάποιου ανυπερβλητού νόμου της Φύσης και όχι τυφλή πορεία προς την καταστροφή.

Οι αγρότες δεν είναι άμοιροι ευθυνών για τη διεστραμμένη σχέση που έχουν με το κράτος, αλλά δεν είναι οι μόνοι υπεύθυνοι. Η ζωή στην ύπαιθρο ποτέ δεν ήταν εύκολη, κυρίως τον παλιό καιρό πριν από την ένταξη μας στην Ε.Ε., όταν το μεγαλύτερο

μέρος του πληθυσμού βασιζόταν απόλυτα στον καιρό και στη δική του εργασία για να ζήσει. Παραμένει δύσκολη ζωή, με τον πρόσθετο κίνδυνο στην υγεία του αγρότη από την υπερβολική χρήση ζιζανιοκτόνων. Σήμερα έχουμε σχεδόν ένα εκατ. αγρότες (οι μισοί εκ των οποίων κατά κύριο επάγγελμα), περίπου το ένα τέταρτο του εργατικού δυναμικού της χώρας. Για άμεσες αγροτικές ενισχύσεις, η Ελλάδα λαμβάνει 2,2 δισ. ευρώ ετησίως. Οι αγρότες είναι ελεύθεροι να βρουν τις καλύτερες τιμές στην ελεύθερη αγορά, αλλά οι αγορές είναι απρόβλεπτες και δύσκολες - έτσι, από το 2000 έως σήμερα οι Έλληνες αγρότες έχασαν το 20% του εισοδήματός τους. Πέρυσι μόνο έχασαν 7,1% - η μεγαλύτερη πτώση ει-

σοδήματος στην Ε.Ε. Αυτό σημαίνει ότι οι Έλληνες αγρότες χρησιμοποιούν περισσότερα καύσιμα, λιπάσματα και ζωοτροφές για το τελικό προϊόν απ' ό,τι οι συνάδελφοί τους σε άλλες χώρες.

Οι αγρότες μας βρίσκονται σε αδιέξοδο. Παράγουν ακριβά προϊόντα που συχνά δεν ξεχωρίζουν ποιοτικά από τα φθηνότερα των ανταγωνιστών τους. Αλλά όσο υπάρχουν οι επιδοτήσεις της Ε.Ε. (οι οποίες θα μειωθούν δραματικά το 2013) και όσο πολιτικοί και συνδικαλιστές παίζουν τον παικνίδι του εκμαυλισμού, κανείς δεν θα ασχοληθεί με τον εκσυγχρονισμό της γεωργίας. Αντί να ψάχνουν για νέες αγορές, για νέες μεθόδους καλλιέργειας και μεταποίησης, για προϊόντα που θα έχουν καλύτερη τύχη και θα πετυχαίνουν υψηλότερες τιμές, οι κυβερνήσεις και οι αγρότες προτιμούν τα εύκολα: τον εκβιασμό και τις πελατειακές σχέσεις. Όσο διατηρείται αυτό το μοντέλο «ανάπτυξης» θα εμποδίζει την εξέλιξη του κρίσιμου αγροτικού τομέα αλλά και ολόκληρης της κοινωνίας. Θα συνεχίσει να κοστίζει πολύ ακριβά χωρίς να οδηγεί σε καλύτερα προϊόντα.

Αν οι αγρότες έβρισκαν τον τρόπο να εκμεταλλευτούν με τον καλύτερο τρόπο τις δυνατότητες της ελληνικής γης για να παράγουν προϊόντα υψηλής ποιότητας, θα έδιναν πολύτιμο μάθημα σε όλους μας. Αλλά ποιος θα τους οδηγήσει από το αδιέξοδο των οδοφραγμάτων στον δρόμο του μέλλοντος;